

Närvarande

Thomas Agrell, Sydved
Roger Andersson, Södra Skog
Anders Berggren, Mellanskog
Mats Boström, Norra Skogsägarna
Jan Byström, SCA
Patrick Bäckström, Sveaskog
Lars Björklund, SDC/VMU
Mattias Forsberg, Sveaskog
Mats Goop, Weda Skog
Katarina Mowitz, VMF Qbera
Håkan Rönnbäck, SDC/VMK
Birger Risberg, VMF Nord
Anders Svensson, VMF Syd
Lars Svensson, Rödins Trä
Mattias Thafvelin, SDC
Svante Wikner, SDC
Magnus Hedin, SDC
Stig Jonsson, BillerudKorsnäs(suppl)
Per-Arne Nordholts, Såg i Syd (suppl för Anders Kalén))

Ej närvarande

Lennart Stenquist, Stora Enso
Lars Persson, SDC
Mikael Norberg, E.O.n

Protokoll RMR

Datum 2017-11-14
Tid Kl. 10:00 – 17:00
Plats Arlanda Sky City

1 Mötets öppnande

Ordföranden Patrick Bäckström hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat. Magnus Hedin deltar som ersättare för Lars Persson.

2 Val av justerare

Justerare ska ha protokollet inom fem arbetsdagar. Protokollet anses därefter vara justerat efter tio dagar även om inget svar kommit.

Beslut: Thomas Agrell och Mats Boström valdes att jämte ordförande Patrick Bäckström justera dagens protokoll.
---

3 Fastställande av agenda

Beslut: Agendan fastställdes

4 Föregående protokoll

Punkt 3: Access till rådets Sharepoint har inte kommit på plats. Alla kommer att läggas upp på nytt och får då ett mail för inloggning.

Punkt 4: Instruktion för gemensam värtlapp inte utskickad. Magnus H kommer sätta detta i sitt sammanhang under punkten om fjärrmätning.

Punkt 5: För dynamiska vågar finns ett *utkast* till kontrollanvisning

Punkt 8.2: Kommentarer: Det har varit lite olika signaler från RMR och pilotkunder vilket är ett exempel på utmaningar vad gäller förankring. Vilka svar/frågor/synpunkter man får beror ibland på om man pratar med t ex virkesadministratör, IT-chef eller projektledare på företagen. I grunden måste det vara verksamheten som styr IT-systemen för mätning och redovisning och inte tvärtom.

Punkt 9: Biobränslekommittén menar att man har tagit fram effektmål och kommer att förtydliga dessa.

Beslut: Med dessa ändringar/tillägg fastställdes föregående protokoll.

5 Beslutslistan

- Punkt 46: Kontrollanvisningar olika typer av vågar.
  - Kranspetsvåg skotare
    - Testerna föll väl ut och ska tas vidare
    - Birger R menar att det är en sak att vågen väger rätt. Om den sedan ska användas för ersättningsgrundande kvantitet måste hela processen synas. Det är idag lite för ätt att fuska
    - Planerat färdigdatum 2018-03-01
  - Dynamiska vågar
    - För att komma vidare förutsätts att någon seriöst går in med satsning på dynamisk våg
    - Oklart färdigdatum
- Punkt 49: Virkesmätning med skördare
  - Pga tidsbrist har inte arbetet startat ännu men det är möten är inplanerade i januari
- Punkt 74: Omvandlingstal ajourhållning
  - VMU kvalitetssäkrar även formler i VIOL och ett större grepp behöver tas för att få kontroll på detta och omvandlingstal. Inget konkret arbete har ännu startats

avseende omvandlingstal. I VIOL 3 ska alla beräkningar och formler vara dokumenterade och synliga och slutmålet är en "formelsamling".
Frågan om omvandlingstal och kopplingen till VML diskuterades. Kravet är att omvandlingstal som används för beräkning av ersättningsgrundande kvantitet ska vara dokumenterat riktiga. Mätande företag har det yttersta ansvaret och idag finns en dispens i de fall detta saknas. På www.sdc.se finns en rapport som beskriver osäkerheten vid omvandling från ton torrsvikt (TTV) till MWH.. I princip gäller samma frågeställning toppformtalsmatriserna. I VIOL 3 kommer man att kunna definiera formler och tal som "god nog för..."; redovisning, transport, lager

- Punkt 75: Tillgång till historiskt data i KUPP
  - Inget nytt

6 Information från Nomenklaturgruppen

Nomenklaturgruppen informerar om att det beslutats att införa nya sortiment i VIOL:

- Pelletsrejekt (SSTE = 69_9)
  - 6919 - Träpelletsrejekt
  - 6929 - Torvpelletsrejekt
  - 6939 - Barkpelletsrejekt
  - 6949 - Blandpelletsrejekt
- Fibermull (SSTE = 7960)

7 Klassning av massaved i prima/sekunda

Patrick informerade kort om att alltför många frågor kräver avstämningar mellan RMR och RPT (Rådet för Produktion och Transport) och att den här punkten är ett exempel på detta.

Lars B sammanfattade direktivet till arbetsgruppen och exempel på vilka frågor som lyfts i arbetet.

Det är viktigt med tydlighet i om/hur prissättningen kommer att påverkas. Arbetsgruppen kan göra direkta jämförelser mellan dagens modell och effekter med den föreslagna men får inte komma med konkreta förslag på hur priser ska sättas. Syftet är att förstå hur affärerna påverkas.

Arbetsgruppens senaste möte i korthet

- Regler och definitioner för kvistning respektive torrstock fastställdes
- Klassningstabellen fastställdes
- Klassning av travar vid inhemsk mätning, men kollektiv för större avgränsade kvantiteter som tågset och båtimport
- Ingen tvekan kring grundtanken. Vi får ett system med styrförmåga
- Man ska kunna skatta kvalitet efter vad som går att se i bild. Ska "hålla för" begärd ommätning.
- Viktigt att ha system för förenklad stockmätning av vrakstockar
- Tidplan fastställdes

Aktuell version av klassningstabellen:

Prima-sekunda version 2017-11-03

Orsak	Prima			Sekunda		
	Gran-massaved	Barr-massaved	Löv-massaved	Gran-massaved	Barr-massaved	Löv-massaved
Fel trädslag, torrstock,	Max 1 %	Max 1 %	Max 1 %	Max 2 %	Max 5 %	Max 2 %
Skogsröta (% av traves äндыta)	Max 2 %	Max 5 %	Max 5 %	Max 2 %	Max 25 %	Max 25 %
Kvistning, dimension (exkl övergrovt)	Gran och barrmassaved max 10 %, lövmassaved max 20 %					
Övergrovt	Ej tillåtet					
Färskhets	Datumtabell eller inspektion					
Nedsmutsade stockar	Max 5 %					
Främmande material	Ej tillåtet					

Procent avser volymprocent med undantag för skogsröta där procent av traves äндыta avses

Vad gäller kvistning enades arbetsgruppen att kvistning omfattar både klyka och kvist och att man kan ha samma gränsvärden för dem. Därmed slipper man (onödiga) definitioner om vad som är kvist respektive klyka.

Tidplanen kan sammanfattas i:

- Första halvåret 2018
  - fortsatta studier och utveckling och försöksverksamhet
  - Beslut i RMR, VMK-nämnd och styrelse
  - Information till skogsägare m fl
- Andra halvåret 2018
  - Information till skogsägare m fl
  - Stegvis införande
- Augusti 2019
  - Bortre gräns för nuvarande system med nettoomräkning

Arbetsgruppen har hittills endast kortfattat diskuterat effektmålen. Lars visade ett förslag på hur en analys av effektmålen kan ställas upp. Syftet är att förslaget ska fungera som underlag för det fortsatta arbetet i arbetsgruppen. Exempel på effektmål är:

- Bättre träff i mätningen
- Minskade kostnader i mätningen pga. kortare mätningstid. En komponent att nå 1 miljon kubikmeter per fjärrmätare.
- Ett steg på vägen mot en helautomatisering
- Lättare att göra affärer i led 1 då man slipper nettoomräkningen
- Lättare att förklara för skogsägaren.
- Utvecklat kvalitetsbegrepp

- Bättre sortering kan ge bättre produkter, vilket man kan styra mot med hjälp av differentierade prissättningar
- Effektivare styrning av virkesflöden
- Vissa manuella moment (kvisthackning, manuell utplockning av stockar) kan kanske minskas genom att prissätta för att straffa det man inte vill ha och gynna det man vill ha.

Vissa poster skulle även kunna realiseras även i dagens kollektivmodell, t ex att punkten *Färre övergrova stockar*.

Idag kan en återkoppling göras till maskinlagen m h a information i PRINS. För att den föreslagna modellen ska kunna ge samma feedback är det viktigt att modellen prima/sekunda också omfattar ett system för förenklad stockmätning av vrakstockar.

Ett beslutsunderlag bedöms vara framme till nästa möte med RMR den 2 mars 2018.

8 Information från VMU

8.1 Begärd ommätning - bildmätning

Lars B informerade om uppdraget att genomföra en studie avseende ”begärd ommätning” vid fjärrmätning. Planen som tagits fram:

När	Vad	Huvudansvarig
Sept 2017	Upprättande av uppdragsbeskrivning	VMU
Okt-dec 2017	Studie, analyser, utkast till rapport med slutsatser och förslag. Presentation/diskussion i UG.	VMU
Jan 2018	Presentation vd-gruppen	VMU, VMK
Jan-april 2018	Process Kommission, RMR och VMK-Nämnd	VMK
Juni 2018	Ev. beslut i SDCs styrelse	

Detta ska ses som ett komplement till ”begärd kontroll” men får inte kvalitetsstämpeln ”kontroll”. RMR ser om möjligt att planen kortas ner, halvårsskiftet 2018 är för långt borta.

8.2 VMU VP 2018

Aktiviteter i VMUs VP:

Sågtimmer (treårsplan) / skördare / digitalisering

- Automatisk klassning (röntgenklassning, sällanfel etc)
- Förbättrad mätning av längd, diameter ub, krök etc
- Ny topprotmätning för sågtimmer (fub-mätning)
- Skördardata som stöd för industrimätning (gäller även travmätning)

Massaved / travmätning

- Fortsatt arbete med klassning i prima-sekunda
- Kvalitetssäkring bildmätning, inkl BI-utveckling
- Begärd ommätning i bild
- Datumregler för färskhet och lagringsröta
- Mabema, test av nya funktioner

Trädbränslen

- Produktifieringsprojekt med Skooforsk
- Standard för fraktionsbestämning b-flis
- Bistå VMK med underlag för kontrollanvisningar
- Vederlagsgrundande kranvägning

Övrigt

- Bistå i VIOL-förnyelsen
- Förbrukningsstatistik
- Uppdatera mättningsinstruktioner, inkl ersättningsgrundande skördarmätning
- Fortsatt uppgradering av statistik – metoder och beräkningar
- Partivis noggrannhet – fortsätta bistå VMF med analyser

VMU 2018

2

VMU Virkesmätning utveckling

VMUs budget för 2018 är 4,5 Mkr

9 Fjärrmätning – kommande utvecklingssteg

Se bilaga till protokollet ”Fjärrmätning – kommande utvecklingssteg” på Sharepoint

Magnus H föredrog synen på kommande utvecklingssteg inom fjärrmätning.

De långsiktiga effektmålen har uttryckts som:

- 1 milj m³fub/mätare och år
- Bilen ska inte stanna
- Mätning enligt gällande instruktion

Pågående utvecklingsaktiviteter inom fjärrmätning:

- Utrullning IRIS
- Effektivisera mottagningskontrollen
- Flismätning/besiktning i bild
- Utbildningsverktyg
- Bilar med fler travar
- Kundportal bilder

En viktig möjliggörare är automatiserad mottagningskontroll och en viktig del där är att identifiera den fysiska märkningen av råvaran. SDC har med hjälp av konsulter genomfört försök för att maskinellt hitta och läsa vältlappar i bilder. En förutsättning var att nyttja befintlig infrastruktur, dvs kamerarigg mm. För att nå användbar kvalitet krävs förbättringar avseende

- Vältlapp/märkning? (Nationell maskinläsbar märkning)
  - Isoleras siffror från omgivande mörka områden
  - Separera siffrorna från varandra
  - Märkning av ”upp” på vältlappen
- Kamerarigg
  - Högre upplösning
  - Dedikerad kamera för fordonsmärkning
- Nyttja information i leveransavisering
  - Systemet vet då vilka siffror det letar efter

Nästa steg är att diskutera med parterna om möjlig märkning (nationell vältlapp) och möjliga processförändringar.

En ambition är att i större utsträckning samordna utvecklingsfrågorna inom fjärrmätning med Skogforsk.

I bildspelet finns ett förslag på ”roadmap” för att nå de långsiktiga effektmålen. Leveransaviseringen är en viktig pusselbit som kan bära mycket information för att möjliggöra anpassade flöden vid industrin.

Vägen fram till effektmålen handlar förändringar i både IT-system och i verksamheten. Som exempel nämndes att för att chauffören ska utföra mottagningskontrollen krävs förändringar i regelverk och verksamhet (t ex utbildningsinsatser) och en mindre del i IT-stöden. Utvecklingen i systemen och anpassningar i verksamheten måste gå i takt

Både Billerud/Korsnäs och SCA bekräftar intresset för att börja låta chauffören utföra mottagningskontrollen, och som ett första steg på egen skog.

Magnus presenterade ett förslag på att sätta ihop en mindre arbetsgrupp med intressenter från både RMR och RPT då båda områdena. Att chauffören utför mottagningskontrollen är nästa stora potential för att effektivisera fjärrmätningen. Det är efterfrågat och spänner över flera områden; affär, transport, mätning, kvalitet och det måste säkerställas att det alltid finns ett förtroende för systemet.

Magnus H fick uppdraget från RMR att värva deltagare till en referensgrupp med bred representation för *den digitala kedjan* och presentera dessa på gemensamma rådsmötet dag 2.

Notering efter rådsmötet

Följande personer är vidtalade att ingå referensgruppen:

Magnus Hedin, SDC - Sammankallande

Henrik Sakari, SCA Skog

Lennart Stenquist, Stora Enso

*Roger Andersson, Södra Skog
Birger Risberg, VMF Nord
Anders Järlesjö, Sveaskog
Ian von Essen, Mellanskog*

10 Fjärrmätning – tillgång/behörighet till bilder

Mattias Thafvelin presenterade ett perspektiv på rättigheten till bilder på leveranser som används vid fjärrmätning - vad säger juridiken och vad vill vi?

Vissa uppgifter är enligt lagstiftaren obligatoriska på mätbeskeden, t ex

- Virkets kvantitet med uppdelning på egenskapsklasser
- Den som utfört virkesmätningen
- Datum och plats för mätningen
- Mätmetod och ev omvandlingstal
- Säljare och köpare

Som leverantören kan man idag inte se t ex:

- Mått (längd, bredd, höjd)
- Fastvolymprocent, rötyteandel, avverkningsklass
- Bilder (id fjärrmätning)

Informationen ägs rent juridiskt av den som köper tjänsten, t ex den som faktureras för Mätplatstjänsten äger mätningsinformationen.

Rekommendation kortsiktigt – enligt juridiken: Då 3:e part efterfrågar mätdata krävs medgivande från den som äger bilderna genom fullmakt till SDC och Mätande företag.

Rekommendation längre perspektiv – vad vill vi? : Med ny teknik, nya system och mer information öppnas nya möjligheter för nya tjänster.

Kommentarer:

- - Detta måste belysas med klokhet och olika scenarier beaktas.
- - Att öppna upp för att tillgängliggöra information kan både skapa förtroende men också skapa långdragna diskussioner
- - Om mätdata och bilder ska vara tillgänglig kan det få vara både lite krångligt och kosta pengar
- - Att erbjuda bilder på "mina leveranser" är en möjlighet att ge ett mervärde
- - Kommande generationer av skogsägare kommer förutsätta att man har tillgång till mängder av information
- - Det finns en koppling till frågan om begärd kontroll
- - Bilderna kan användas till annat än ersättningsgrundande virkesmätning
- - Tillgången till bilderna måste ordnas på ett strukturerat sätt

RMR uppdrar åt VD-gruppen att till nästa möte ta fram ett förslag på hur frågan ska hanteras vidare.

11 Forest Storm

Mattias T informerade kortfattat om arbetet med Forest Storm och hur de olika projekten samverkar/samordnas i den översiktliga planen för VIOL 3. Viktigaste milstolpar är:

- 31/12 2017 - Leverans av VIOL 3 Beta
- 31/3 2018 - Leverans av VIOL 3 för verifiering
- 1/2 2020 – Driftsstart av VIOL 3

I planen för Forest storm är kunderna grupperade och prioriterade och ett antal möten är inplanerade.

På det gemensamarådsmötet dag 2 kommer mer information om Förnyelsen och Forest storm.

12 Sortimentstrukturen i VIOL 3

Bilderna som visades finns på RMRs Sharepoint i presentationen ”Sortiment rådsmöten RMR 2017-11-14”.

Tomas Karlsson, projektledare för Forest Storm, gick igenom aktuellt läge med sortimentsstrukturen i VIOL 3. Pilotföretagen har fått svara på ett antal frågor om var man upplever att det ”gör ont” och överst på listan hamnade den nya sortimentsstrukturen. Därför har det genomförts fördjupade analyser inom det området. Utgångspunkten har varit den information som finns i VIOL 2 eftersom där finns allt som man gör affär på idag. Det viktiga kortsiktigt är att komma igång med affärer och mätning i systemen. Parallellt behöver det jobbas med att se över de mer komplicerade fallen där det idag i VIOL 2 händer en del långt ner i programkoden som inte är lätt att överblicka i den dokumentation som finns.

13 VMK - beslut

13.1 Riktlinjer för VMK:s värdering av mätningskvalitet. Komplettering med fler sortiment/mätmetoder

Håkan kommenterade förändringarna i riktlinjerna med hänvisning till punkterna 3 och 5.2.2 i mötesunderlaget ”Riktlinjer f VMKs värdering av mätningskvalitet 2017-11-06 t RMR”.

Nu införs kravnivåer även för följande sortiment/mätmetoder:

- Stockmätning av specialsort. (Stamblock, Stolp & lövsågtimmer)
- Kontrollsållning cellulosafelis, värde
- Skäppmätning

Begreppet ”mätplats” diskuterades i perspektiv av fjärrmätning och FMC och bör framåt beaktas i den typen av dokument.

Beslut: RMR godkänner det omarbetade VMK-dokumentet ” Riktlinjer för VMKs värdering av mätningskvalitet”.
--

14 VMK - information

14.1 VP 2018

Se mötesbilaga ”VMKs VP 2018 per 2017-11-02”. Nytt för 2018 är att budgeten innehåller förvaltning av KUPP 2.

Sammanfattning av aktiviteter:

- Motsvarande drygt två heltidstjänster
- KUPP (IT-stöd för Kontroll och UPPföljning)
- Förvaltningsgrupp ledd av Mats Hansson
- Konsulttjänster – tolv veckor (inkl. fyra veckor som behövs för förvaltning av KUPP 2)
- Riktlinjer för VMK:s värdering av mätningskvaliteten
- Kontroll av Virkesredovisning - uppföljning och bevakning
- Partivis noggrannhet
- Begärda kontroller
- Kontrollkommissionen
- Harmonisering av den interna kontrollen, nationella kontrollanvisningar och tillämpningsanvisningar
- Typgodkännanden
- Ny teknik och nya metoder för virkesmätning
- Kvalitet och standard
  - Dataskyddsförordningen
  - papiNet

Budget 2018 landar på ca 6,4 MSEK varav ca 3,2 MSEK med VMF-finansiering och ca 3,2 MSEK med SDC-finansiering (avser delen Kvalitet och Standard).

VMK uppmanas särskilt beakta utvecklingen runt fjärrmätning och reflektera över om det ställer några speciella krav på VMKs verksamhet.

14.2 Bankbredder

Aktiviteter pågår i samarbete mellan VMK, VMU och Kontrollkommissionen:

- Instruktionerna för trav- och tillämpningsanvisning behöver mindre förtydliganden
- nationell märkning av bankbredder samt registrering

På VMF pågår arbetet med att gå igenom bankbreddsregistret i mätplatssystemet. En utmaning är att det sällan finns personal på mätstationerna. Detta försöker man inom VMF Qbera lösa genom att genomföra kampanjer och då informera transportörer var/när man möter upp.

14.3 Övervakningskameror vid bildmätplatser

Kraven som gäller för övervakningskameror vid bildmätplatser där VMF saknar möjlighet att övervaka lossning av stickprov och kontrolltravar har förtydligats då det förekommit incidenter som varit omöjliga att upptäcka utan kameror. Det är också ett sätt att säkerställa

kvaliteten och höja förtroendet för fjärrmätning. Kraven på hantering av kontrolltravar ska inte skilja sig åt beroende på om det är fjärrmätning eller bemannad mätning.

Efter avstämning på RMR och VMK-nämnden beslutade Kontrollkommissionen i september att det senast 2018-04-30 ska finnas övervakningskameror vid lossning av stickprov och provtravar vid fjärrmätning som saknar övervakning av VMF. Inom VMF Nord finns övervakningskameror på plats för detta syfte, och Birger beskrev hur man arbetar med detta i praktiken. StoraEnso och BillerudKorsnäs har ställt sig frågande till kravet med hänvisning till kostnaden samt den praktiska utmaningen med hur kameror ska placeras. Kameratillstånd diskuterades, då det kan konstateras olika hantering av detta av Länsstyrelserna vilket kan innebära att rutinen försvåras och medför kostnader. Det bör även finnas ett kraftfullt åtgärdsprogram att sätta in om fusk/slarv uppdagas.

Diskussionen som följde som visar på behovet av att förtydliga konsekvenser och nytta med kravet på övervakningskameror. Kontrollkommissionen och VMK-nämnden kommer att avhandla frågan på sina kommande möten. VMK-nämnden lägger fast kontrollanvisningarna (för kameror med fast avstånd respektive för rektifierade bilder) som bl.a. reglerar ev. krav på övervakningskameror. VMK avrapporterar på nästa möte med RMR.

15 SDCs VP 2018

Med stöd av styrelsen är utgångspunkten att det inte ska bedrivas någon utveckling i VIOL 2. Fullt fokus gäller på VIOL 3. Om något ska göras i VIOL 2 ska det vara en stark koppling till fjärrmätning (digitala kedjan). SDC planerar inte att genomföra några aktiviteter under 2018 för att ta steg mot volymmätning med SDC-rigg.

16 Gränssnittsfrågor RMR-RPT

Patrick refererade löpande under mötets gång till att allt fler frågor ställer krav på samarbete och avstämning över rådsgränserna. Som exempel kan nämnas punkterna om fjärrmätning, bankbredder och övervakningskameror.

17 Övriga frågor

-

18 Kommande möten

2 mars kl 09:30-16:00	RMR, Arlanda, Sky City
23-24 maj kl 10:00 – 13:00	RMR+gemensamt, Quality Arlandastad
?? September kl 09:30-16:00	RMR, Arlanda, Sky City(datum ej beslutat)
20 - 21 november kl 10:00 – 13:00	RMR+gemensamt, Krusenbergl

Vid protokollet:

Protokoll

Mötesdatum
2017-11-10

Svante Wikner/Magnus Hedin

Justerat:

Patrick Bäckström

Mats Boström

Thomas Agrell